

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми

А- Бурляй А.П.

« 31 » 08 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ТА АГРОБІЗНЕС

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Бізнес-економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньої програми Бізнес-Економіка. – Умань: Уманський НУС, 2021. – 19 с.

Розробники: Бурляй А.П., доцент кафедри економіки, д. е. н., доцент

 Бурляй А.П.

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри економіки

Протокол від 5 серпня 2021 року № 15

Завідувач кафедри
економіки

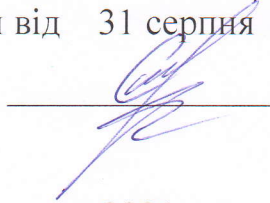

Р.П. Мудрак

«5» серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від 31 серпня 2021 року № 1

Голова Л.В. Смолій

« » _____ 2021 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов’язкова	
	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u>		
Модулів – 1	Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u> Освітня програма <u>Бізнес-економіка</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 135 год.		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
			-
		Самостійна робота	
		91 год.	123 год.
		Індивідуальні завдання	
		-	
		Вид контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Зелена економіка та агробізнес» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мета вивчення дисципліни: формування системи теоретико-прикладних знань про сучасну роль, функціональне наповнення та інструментарій зеленої економіки та агробізнесу у висококонкурентному середовищі.

Завдання дисципліни:

- поглиблення системи знань здобувачів вищої освіти про сутність, структуру, еволюцію та сучасні особливості зеленої економіки та агробізнесу;
- вивчення основних міжнародних сценаріїв розвитку зеленої економіки;
- вивчення інституційних засад впровадження зеленої економіки в Україні;
- ознайомлення студентів з основними індикаторами зеленого бізнесу, ключовими сегментами та інструментарієм «зеленої» модернізації економіки України;
- оволодіння знаннями про особливості розвитку зеленого сільського господарства та агробізнесу.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні дисциплін «Стратегія сталого розвитку», «Методологія наукових досліджень», «Міжнародний бізнес»; передую вивченню освітньої компоненти «Стратегічне управління бізнесом» та «Бізнес-діагностика та оцінка ризиків».

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами таких **компетентностей:**

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК12. Здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства

Вивчення дисципліни має забезпечити отримання здобувачами таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 16. Формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Зелена економіка як основа переходу до сталого розвитку суспільства

Принципи забезпечення сталого розвитку і формування «зеленої» економіки.

Хронологія та підґрунтя розвитку «зеленої» економіки як суспільної парадигми.

Концепція «зеленої» економіки. Визначення «зеленої» економіки та її відмінностей від попередніх парадигм суспільного розвитку. Завдання та стимули «зеленої» економіки.

Ключові принципи та кроки переходу до «зеленого» зростання. Відмінності та головні нововведення концепцій «зеленої» економіки та «зеленого» зростання.

Тема 2. Міжнародні сценарії розвитку зеленої економіки

Етапи розвитку «зеленої» економіки у світовому контексті.

Найважливіші міжнародні документи та регламенти розвитку зеленої економіки в світі: Декларація «Зеленого» зростання ОЕСР, Екологічна програма ООН під назвою Green Economy Initiative, Global Green Deal («Світова екологічна домовленість»), Стратегія «Європа-2020».

Особливості Концепції «зеленої» економіки в міжнародному форматі. Напрями трансформації для реалізації концепції «зеленої» економіки

Глобальні виклики сьогодення в контексті поступу зеленої економіки, глобальні екологічні ризики.

Цілі державної політики в «зелених» секторах економіки.

Міжнародна політика «зеленого» зростання : оцінка переваг, бар'єрів та рушійних сил.

Нові орієнтири розвитку інклюзивної «зеленої» економіки.

Тема 3. Інституційні засади впровадження зеленої економіки в Україні

Необхідність розроблення та впровадження політики «зеленого» зростання в Україні.

Трансформація моделі екологічного управління в Україні на засадах міжнародного досвіду.

Інституційні засади переходу до моделі зеленої економіки в Україні. Нормативно-законодавче забезпечення.

Імплементация законодавства України у сфері зеленої економіки у світове законодавство.

Тема 4. Передумови та аналіз розвитку зеленої економіки в Україні

Забезпечення України природно-ресурсним потенціалом та потреба його раціонального використання.

Аналіз екологічних проблем України в розрізі регіонів та необхідність їх вирішення. Деградація довкілля як ключова передумова впровадження моделі «зеленої» економіки.

Сутність екологізації економіки як рушія забезпечення політики «зеленого» зростання на національному рівні.

Основні напрями для досягнення прогресу на шляху «зелених» реформ в Україні.

Оцінка спроможності національної моделі «зеленої» економіки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АГРОБІЗНЕСУ

Тема 5. Індикатори зеленої економіки

Еволюція розвитку системи індикаторів «зеленої» економіки.

Європейська методологія визначення індикаторів «зеленої» економіки: індикатори екологічної та ресурсної продуктивності; індикатори бази природних активів; індикатори екологічних аспектів якості життя; індикатори економічних можливостей та політичних рішень; індикатори, пов'язані із соціально-економічним контекстом та характеристиками економічного зростання.

Адаптація показників «зеленого» зростання для України.

Результативність визначення індикаторів «зеленої» економіки для України.

Тема 6. Зелений бізнес як основа розвитку зеленої економіки

Поняття та класифікація «зеленого» бізнесу.

Тенденції розвитку «зеленого» бізнесу у світі та в Україні. Світовий зелений ринок: обсяг та структура.

Основні компоненти зеленого бізнесу: зелені підприємства/компанії; сектор екологічних товарів та послуг (СЕТП); «зелена» індустрія або «зелені» сектори економіки.

Огляд національних передумов «зеленого» бізнесу.

Оцінка провалів ринку та напрямів активізації розвитку «зеленого» бізнесу в Україні. Бар'єри на шляху до «зеленої» модернізації бізнесу – інституційно-регулятивні та фінансово-кредитні.

Економічний механізм стимулювання розвитку «зеленого» бізнесу в Україні: регулятивного, організаційно-економічного та кредитно-фінансового характеру.

Тема 7. Ключові сегменти та інструментарій «зеленої» модернізації економіки України

Зелена енергетика як невід'ємна складова зеленої економіки. Основні завдання розвитку «зеленої» енергетики як базису низьковуглецевої економіки. Розвиток альтернативної енергетики. Енергетична стратегія України до 2030 року. Відновлювані джерела енергії. Зелений тариф.

«Зелена» індустрія та технологічний розвиток. Новітні «зелені» технології. Концепція «Зеленої промисловості». Стратегія екологізації промисловості: Інструменти екологізації промисловості. Діджиталізація та зелена економіка.

Стале споживання та виробництво. Принципи політики сталого споживання та виробництва в Україні. Шляхи укріплення інституціональної спроможності щодо забезпечення політики сталого споживання та виробництва. Сценарій розвитку сталого споживання та виробництва в Україні

Концепція ресурсоефективного та більш чистого виробництва (РЕЧВ). Головні цілі РЕЧВ. Стратегія РЕЧВ. Групування чистих технологій за ступенем розв'язання екологічних проблем.

Тема 8. Розвиток зеленого сільського господарства та агробізнесу

Зелене сільське господарство: передумови та перспективи розвитку. Інституційне забезпечення розвитку зеленого сільського господарства.

Органічне сільське господарство: суть, етапи розвитку, принципи органічного виробництва, сучаний стан та перспективи розвитку.

Циркулярне сільське господарство.

Екологічна сертифікація та маркування в сфері екологічного землеробства.

Суть та ключові сегменти зеленого агробізнесу.

Розвиток зеленого туризму як складової зеленого агробізнесу.

Маркетинг як інструмент зеленого агробізнесу.

Екологічна сертифікація та маркування в сфері зеленого агробізнесу. Гармонізація стандартів аграрної продукції у законодавстві ЄС.

Зелений агробізнес в системі міжнародного співробітництва.

4. Структура навчальної дисципліни

Модуль		Кількість годин									
№	Назва	Денна форма						Заочна форма			
		Разом	в тому числі				Разом	в тому числі			
			л	п	і	с		л	п	і	с
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.											
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ											
1.	Тема 1. Зелена економіка як основа переходу до сталого розвитку суспільства	17	2	2		13	17	1	0,5		15,5
2.	Тема 2. Міжнародні сценарії розвитку зеленої економіки	15	2	4		9	15	1	0,5		13,5
3.	Тема 3. Інституційні засади впровадження зеленої економіки в Україні	15	2	4		9	15	1	0,5		13,5
4.	Тема 4. Передумови та аналіз розвитку зеленої економіки в Україні	18	2	4		12	18	1	0,5		16,5
Разом за змістовим модулем 1		65	8	14		43	65	4	2		59
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.											
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АГРОБІЗНЕСУ											
5.	Тема 5. Індикатори зеленої економіки	18	2	4		12	18	1	0,5		16,5
6.	Тема 6. Зелений бізнес як основа розвитку зеленої економіки	18	2	4		12	18	1	0,5		16,5
7.	Тема 7. Ключові сегменти та інструментарій «зеленої» модернізації економіки України* (гостьовий лектор: спеціаліст із діджитал технологій, Corteva Agriscience O. Коваленко)	18	2	4		12	18	1	0,5		16,5
8.	Тема 8. Розвиток зеленого сільського господарства та агробізнесу	16	2	2		12	16	1	0,5		14,5
Разом за змістовим модулем 2		70	8	14		48	70	4	2		64
Усього годин		135	16	28		91	135	8	4		123
Форма підсумкового контролю - екзамен											

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.			
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ			
1	Тема 1. Зелена економіка як основа переходу до сталого розвитку суспільства	2	0,5
2	Тема 2. Міжнародні сценарії розвитку зеленої економіки	4	0,5
3	Тема 3. Інституційні засади впровадження зеленої економіки в Україні	4	0,5
4	Тема 4. Передумови та аналіз розвитку зеленої економіки в Україні	4	0,5
	<i>Разом</i>	<i>14</i>	<i>2</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.			
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АГРОБІЗНЕСУ			
5	Тема 5. Індикатори зеленої економіки	4	0,5
6	Тема 6. Зелений бізнес як основа розвитку зеленої економіки	4	0,5
7	Тема 7. Ключові сегменти та інструментарій «зеленої» модернізації економіки України	4	0,5
8	Тема 8. Розвиток зеленого сільського господарства та агробізнесу	2	0,5
	<i>Разом</i>	<i>14</i>	<i>2</i>
Всього		28	4

6. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Зелена економіка як основа переходу до сталого розвитку суспільства <i>Ключові принципи та кроки переходу до «зеленого» зростання. Відмінності та головні нововведення концепцій «зеленої» економіки та «зеленого» зростання.</i>	13
2	Тема 2. Міжнародні сценарії розвитку зеленої економіки <i>Міжнародна політика «зеленого» зростання : оцінка переваг, бар'єрів та рушійних сил. Нові орієнтири розвитку інклюзивної «зеленої» економіки.</i>	9
3	Тема 3. Інституційні засади впровадження зеленої економіки в Україні <i>Імплементация законодавства України у сфері зеленої економіки у світове законодавство.</i>	9
4	Тема 4. Передумови та аналіз розвитку зеленої економіки в Україні <i>Основні напрями для досягнення прогресу на шляху «зелених» реформ в Україні. Оцінка спроможності національної моделі «зеленої» економіки.</i>	12
5	Тема 5. Індикатори зеленої економіки <i>Результативність визначення індикаторів «зеленої» економіки для України.</i>	12
6	Тема 6. Зелений бізнес як основа розвитку зеленої економіки <i>Економічний механізм стимулювання розвитку «зеленого» бізнесу в Україні: регулятивного, організаційно-економічного та кредитно-фінансового характеру.</i>	12
7	Тема 7. Ключові сегменти та інструментарій «зеленої» модернізації економіки України <i>Концепція ресурсоефективного та більш чистого виробництва (РЕЧВ). Головні цілі РЕЧВ. Стратегія РЕЧВ. Групування чистих технологій за ступенем розв'язання екологічних проблем.</i>	12
8	Тема 8. Розвиток зеленого сільського господарства та агробізнесу <i>Екологічна сертифікація та маркування в сфері зеленого агробізнесу. Гармонізація стандартів аграрної продукції у законодавстві ЄС. Зелений агробізнес в системі міжнародного співробітництва.</i>	12
Разом		91

7. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Зелена економіка як основа переходу до сталого розвитку суспільства <i>Визначення «зеленої» економіки та її відмінностей від попередніх парадигм суспільного розвитку. Завдання та стимули «зеленої» економіки. Ключові принципи та кроки переходу до «зеленого» зростання. Відмінності та головні нововведення концепцій «зеленої» економіки та</i>	15,5

	<i>«зеленого» зростання.</i>	
2	Тема 2. Міжнародні сценарії розвитку зеленої економіки <i>Глобальні виклики сьогодення в контексті поступу зеленої економіки, глобальні екологічні ризики.</i> <i>Цілі державної політики в «зелених» секторах економіки.</i> <i>Міжнародна політика «зеленого» зростання : оцінка переваг, бар'єрів та рушійних сил.</i> <i>Нові орієнтири розвитку інклюзивної «зеленої» економіки.</i>	13,5
3	Тема 3. Інституційні засади впровадження зеленої економіки в Україні <i>Інституційні засади переходу до моделі зеленої економіки в Україні.</i> <i>Нормативно-законодавче забезпечення.</i> <i>Імплементация законодавства України у сфері зеленої економіки у світове законодавство.</i>	13,5
4	Тема 4. Передумови та аналіз розвитку зеленої економіки в Україні <i>Сутність екологізації економіки як рушія забезпечення політики «зеленого» зростання на національному рівні.</i> <i>Основні напрями для досягнення прогресу на шляху «зелених» реформ в Україні.</i> <i>Оцінка спроможності національної моделі «зеленої» економіки.</i>	16,5
5	Тема 5. Індикатори зеленої економіки <i>Адаптація показників «зеленого» зростання для України.</i> <i>Результативність визначення індикаторів «зеленої» економіки для України.</i>	16,5
6	Тема 6. Зелений бізнес як основа розвитку зеленої економіки <i>Оцінка провалів ринку та напрямів активізації розвитку «зеленого» бізнесу в Україні. Бар'єри на шляху до «зеленої» модернізації бізнесу – інституційно-регулятивні та фінансово-кредитні.</i> <i>Економічний механізм стимулювання розвитку «зеленого» бізнесу в Україні: регулятивного, організаційно-економічного та кредитно-фінансового характеру.</i>	16,5
7	Тема 7. Ключові сегменти та інструментарій «зеленої» модернізації економіки України <i>Шляхи укріплення інституціональної спроможності щодо забезпечення політики сталого споживання та виробництва. Сценарій розвитку сталого споживання та виробництва в Україні</i> <i>Концепція ресурсоефективного та більш чистого виробництва (РЕЧВ).</i> <i>Головні цілі РЕЧВ. Стратегія РЕЧВ. Групування чистих технологій за ступенем розв'язання екологічних проблем.</i>	16,5
8	Тема 8. Розвиток зеленого сільського господарства та агробізнесу <i>Розвиток зеленого туризму як складової зеленого агробізнесу.</i> <i>Маркетинг як інструмент зеленого агробізнесу.</i> <i>Екологічна сертифікація та маркування в сфері зеленого агробізнесу.</i> <i>Гармонізація стандартів аграрної продукції у законодавстві ЄС.</i> <i>Зелений агробізнес в системі міжнародного співробітництва.</i>	14,5
Разом		123

Самостійна робота для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, засвоєння загальних закономірностей, принципів і методів соціальної відповідальності.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Зелена економіка та міжнародний бізнес» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні і практичні питання, правильно виконані тестові завдання.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні індивідуальних завдань (студентами заочної форми навчання), самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі. Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогнозуючи наслідки кожного з них.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті

садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Зелена економіка та агробізнес» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1341>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь аспірантів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання лабораторних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни (для заочної форми навчання), оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікації тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу лектора за поданням викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних аспірантом балів протягом семестру та балів набраних здобувачем на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач,

допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки "F", то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100- бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати аспірант за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобува може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзаміні) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 5 (6) балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань;

Поточний (модульний) контроль 70 балів								Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	100
8	8	8	10	9	9	9	9		
								30- КР	

Критерії та шкала оцінювання знань
Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	
		незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. Методичне забезпечення

1. Бурляй А.П. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Бізнес-економіка». Умань, УНУС. 2021.
2. Бурляй А.П. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Бізнес-економіка». Умань, УНУС. 2021.
3. Бурляй А.П. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Бізнес-економіка». Умань, УНУС. 2021.
4. Бурляй А.П. Зелена економіка та агробізнес. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для

здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка ОПП «Бізнес-економіка». URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1341>.

12. Рекомендована література

Базова

1. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.
2. United Nation Development Program. The Green Economy Initiative. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.unep.org/greenconomy/LinkClick.aspx?fileticket=rN_rwy1dDW4%3d&tabid=1370&language=en-US.
3. Kennet M. The Green economics reader. Green Economics Institute / M.Kennet 2012. 318 p.
4. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.
5. «Зелена» стратегія регіону / [Буркинський Б.В., Галушкіна Т.П., Реутов В.Є. та ін.]; за наук. ред. Буркинського Б.В., Галушкіної Т.П.; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол.дослідж. Саки: ПП «Підприємство Фенікс», 2011 р. 448 с.
6. Daly H. Toward Some Operational Principles of Sustainable Development / H. Daly // Ecological Economics. 1990. № 2. С. 1-6.
7. Глобальный новый зеленый курс: Доклад Программы ООН по окружающей среде [Електронний ресурс] / ЮНЕП. 2009. Режим доступу: www.unep.org/green economy.
8. Навстречу «зеленой» экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности – обобщающий доклад для представителей властных структур. Узагальнюючий доповідь для представників владних структур. Доповідь ЮНЕП, 2011 р. [Електронний ресурс]. Адреса доступу до сторінки – www.unep.org/greenconomy.
9. Програма ООН по довкіллю. Глобальна екологічна перспектива (GEO – 3) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unep.org/geo/geo 3/russian/ overview/index.htm>.

Допоміжна

1. Білявська Ю. Мода на "зелений" бренд : [екологічний маркетинг] / Ю. Білявська // Маркетинг и реклама. – 2019. – № 12. – С. 30-35.
2. Бублик М. І. Особливості "зеленої" економіки та основні інструменти її трансформування в соціально-орієнтовану систему / М. І. Бублик, М. Р. Бей // "Львівська політехніка" національний університет : збірник наук. праць. № 847. Проблеми економіки та управління. – Львів, 2016. – С. 29-34.
3. Burliai A., Burliai O., Butsyk R., Haidai I. Prospects for alternative agriculture development in Ukraine. Monografia WSSG (Polska): Management of innovative development of economic entities. – Przeworsk. – 2018. – P.36-50.
4. Alina Burliai, Liudmyla Alioshkina, Diana Naherniuk Ecological management in agriculture of Ukraine as a prerequisite for sustainable development // International Scientific Conference : Towards Productive, Sustainable and Resilient Economic Development New Ideas about Industrial Policy, Modern Technology Impact and Globalization. Slovak University of Agriculture. - Nitra, Slovak Republic on May 16 - 17, 2018.
5. Бурляй А. П., Бурляй О.Л., Непочатенко О.А. Вплив діяльності сільськогосподарських підприємств на навколишнє природне середовище. Науковий збірник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Ужгород, 2018. Випуск 20. С.64-70
6. ISSN 2413-9971
7. Alina Burliai, Oksana Ryabchenko, Peter Bielik, Oleksandr Burliai. Energy security facets: verification of horticultural wooden waste potential with bioenergy development purpose.

8. Бурляй, А. Бурляй, Я. Нестерчук Экоинновации как фактор устойчивого развития сельского хозяйства. Актуальные проблемы инновационного развития агропромышленного комплекса Беларуси: материалы X-й Международной научно-практической конф., г. Горки, 18–19 октября 2018 г.: редкол. И. В. Шафранская (гл. ред.) [и др.]. – Ч. 1– Горки: Белорусская государственная сельскохозяйственная академия, 2018. С.40-45

9. Бурляй А.П., Бурляй О.Л. Інституційні засади розвитку екологічного сільського господарства. [Електронний ресурс]. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №6(11). С.31-36. ISSN (Online): 2522-4263.

10. Burliai A. P. , Burliai O. L., Butsyk R. M., Nepochatenko O. A., Nesterchuk Ya. A. Features of organic production technology. Innovative development of the economy: global trends and national features. – Collective monograph. – Lithuania: Publishing House “Baltija Publishing”, 2018. P.18-33.

11. Бурляй А. П., Бурляй О. Л. [Гносеологія поняття «екологізація сільського господарства» в контексті сталого розвитку суспільства. *Modern Economics* № 13 \(2019\).](#) С.41-48

12. Бурляй А.П., Бурляй О.Л. Зарубіжний досвід екологізації сільського господарства [Електронний ресурс]. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. №2(19). С.476-486.

13. [Бурляй А. П. Кліматичні умови як природний екологічний чинник розвитку сільського господарства. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Умань, 2019. Вип.95. Ч.2: Економічні науки. С. 98-115. DOI: \[10.31395/2415-8240-2019-95-2-98-115\]\(#\)](#)

14. Бурляй А.П. Особливості екологічного оподаткування в країнах ЄС та Україні. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. №3 (65). С.51-59. ISSN 2521-666X. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2019-65-6>.

15. Бурляй А.П. Оцінка впливу еколого-економічних чинників на розвиток сільського господарства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. 35. С.7-13. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-35-1.

16. Бурляй А. П., Бурляй О. Л., Непочатенко О. А., Нестерчук Я. А., Світовий О. М. Оцінка розвитку органічної системи ведення сільськогосподарського виробництва в Україні. *International Journal Of Innovative Technologies In Economy. Міжнародний науковий журнал*. 2019. 5(25), P.22–31. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30092019/6666.

17. Alina Burliai, Oleksandr Burliai, Yulia Nesterchuk, Alla Revutska. FEATURES OF ORGANIC AGRICULTURAL PRODUCTS FUNCTIONING IN EU AND UKRAINE. *Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development*. vol. 8, 2019, no. 2. pp. 63–68. DOI: 10.2478/vjbsd-2019-0012.

18. Burliai Alina, Nesterchuk Yuliia, Nepochatenko Olena, Naherniuk Diana. Ecological Consequences of the Digitization of Agriculture. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 2020, 29 (8 Special Issue), с. 2329-2336

19. Burliai A.P., Burliai O. L., Kovalev L., Smertenuk I. METHODOLOGICAL ASPECTS OF DETERMINATION OF ENERGY POTENTIAL OF BIOMASS OF PLANT PRODUCTS. *Modern Scientific Researches*. Issue No12. Part 3. May 2020. Pp.30-35.

20. Гуторов О.І., Бурляй А.П. Науково-практичні підходи та напрями формування організаційно-економічного забезпечення екологізації сільського господарства України в умовах сталого розвитку. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”*. № 1. 2021. С. 55-69. DOI: 10.31359/2312-3427-2021-1-55.

21. Jacek SKUDLARSKI, Alina BURLIAI, Ruslan MUDRAK, Ihor SMERTENIUK (2021). Trends of Innovative Development of Agricultural Business in the Context of Climate Changes.

Oblik i finansi, № 2 (92), 136-146. p-ISSN 2307-9878, e-ISSN 2518-1181, www.afj.org.ua. Вернадский В.И. Биосфера / В.И. Вернадский. М., 1967. С. 351.

22. Галушкіна Т. П. "Зелена економіка" як ідеологія трансформаційних зрушень / Т. П. Галушкіна, В. Є. Реутов // *Екологічний вісник*. – 2010. – № 6. – С. 24-25.

23. Древаль, Ю. Д., Бурик, З. М., Ковбасюк, Ю. В., Тертичка, В. В., Трощинський, В. П., & Федорчак, О. В. ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДХОДУ ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ. *ВЧЕНІ ЗАПИСКИ*, 74.

24. Кузнецова Т. Зеленый старт : [как быстро и недорого сделать свою компанию более экологичной] / Т. Кузнецова // *Управление компанией*. – 2010. – № 8. – С. 46-54.

25. Лемешев М.Я. Экологическая альтернатива: истоки беды. Знаки беды // Под общ. ред. М.Я. Лемешева. / М.Я. Лемешев. М.: Прогресс, 1990. 800 с.

26. Мельник Л. Г. Инструменты и ключевые факторы формирования сестейновой ("зеленой") экономики : [раскрыто содержание двух современных экономических категорий сестейновая экономика и альтернативная энергетика] / Л. Г. Мельник // *Актуальні проблеми економіки*. – 2016. – № 4. – С. 30-36.

27. Міжнародний досвід "зеленого" розвитку економіки : [узгодження економічного, соціального і екологічного розвитку] // *Зовнішні справи*. – 2010. – № 7-8. – С. 20-23.

28. Перга Т. Чи допоможе "зелена" економіка вирішити проблеми глобального розвитку? / Т. Перга // *Зовнішні справи*. – 2013. – № 6. – С. 48-51.

29. Потапенко В.Г. Політика сталого розвитку на засадах «зеленої» економіки / В.Г. Потапенко // *Стратегічні пріоритети*. Київ, 2013. № 3.

30. Передрій, О. (2018). ЕКОЛОГІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ. *Товарознавчий вісник*, 1(11), 125-132.

31. Сагайдак І. С. "Зелена" енергетика в контексті загроз економічній та національній безпеці / І. С. Сагайдак, О. О. Балагура, В. В. Макаренко // *Економіка та держава*. – 2020. – № 6. – С. 113-117.

32. Чичкало-Кондрацька І. Б. Перспективи та інструменти впровадження "зелених" технологій у зарубіжних країнах / І. Б. Чичкало-Кондрацька, А. Ю. Лекунович, Я. В. Легка. - *Електронні дані // "Ефективна економіка"*. – Дніпро, 2019. - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7309/>. - Назва з екрана. - Дата перегляду: 10.12.2019

33. Babyna O. E. Conceptual directions in the development of enterprises' ecologistics activities = Концептуальні напрями розвитку екологістичної діяльності підприємств : [екологістика - "зелена логістика"] / О. Е. Babyna // *Актуальні проблеми економіки*. – 2013. – № 12. – Р. 64-70.

34. Choi Y. Green marketing, green supply chain management, and business performance: empirical evidence from China = "Зелений" маркетинг, управління "зеленим" ланцюжком постачань і бізнес-показники (на прикладі Китаю) / Y. Choi, N. Zhang, X. Zhang // *Актуальні проблеми економіки*. – 2013. – № 2. – Р. 427-437.

35. Dziura B. Green economy and blue economy as alternative economic models in China (PRC) = "Зелена" та "блакитна" економіки як альтернативні економічні моделі для Китайської Народної Республіки / В. Dziura // *Актуальні проблеми економіки*. – 2016. – № 12. – Р. 215-221.

13. Інформаційні ресурси

Наукові ресурси:

1. Бібліотечний інформаційно-освітній портал
2. Віртуальна електронна бібліотека – ВВМ. URL: <http://www.velib.com/>
3. Електронні каталоги бібліотек України. URL: <http://e-catalog.name/>
4. Електронна бібліотека Lib.com.ua. URL: <http://www.lib.com.ua/>
5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Українська бібліотека – «Джерело». URL: <http://ukrlib.com/>
7. Google Scholar — пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Інтернет-ресурси:

1. Жива планета [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу : URL : <http://www.zhiva-planeta.org.ua>.
2. Зелене досьє [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу : URL : <http://www.dossier.org.ua>.
3. Committee for a Green Economy [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.committeeforagreenconomy.com/>.
4. Green Economics Institute [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.greeneconomics.org.uk>.
5. Green Economist [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.greeneconomist.org/page.php?pageid=home>.
6. Green economy coalition [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.greeneconomycoalition.org/>.
7. Green Economy Group [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://greeneconomygroup.com/>.
8. Health in the Green Economy [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : http://www.who.int/hia/green_economy/en/.
9. Illinois Green Economy Network [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.igence.org/>.
10. The Beijer International Institute for Ecological Economics [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.beijer.kva.se/>.
11. The Gund Institute of Ecological Economics [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.uvm.edu/giee/>.
12. The Inspired Economist [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://inspiredeconomist.com>.
13. The International Society for Ecological Economics [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.isecoeco.org>.
14. The US Society of Ecological Economics [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.ussee.org>.
15. UNEP – The Green Economy Initiative [Electronic resource] : [website]. – Text data. – Way of access : URL : <http://www.unep.org/greeneconomy>.

14. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік.

Викладання навчальної дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» розпочато в 2021-2022 н.р. у зв'язку з започаткуванням нової освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».